

สภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

เพ็ญประกาย สุขสังข์^{1*} ศรีเพ็ญ พลเดช² และ วินิรณี ทศนะเทพ²

¹ นักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² คณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

*E-mail: 610426021015@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพสมรรถนะประจำสายงานครู 2) เปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและ 3) หาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและเปรียบเทียบสภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 327 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.970 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t (Independent Sample t-test) และระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านการพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การเปรียบเทียบสภาพสมรรถนะประจำสายงานครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครู พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ควรให้การส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตาม ช่วยเหลือครูในการเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้แนะนำส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน ควรให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันและนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเข้าร่วมกิจกรรม PLC การประชุม อบรม สัมมนา ให้กับครู และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการวิจัยในงานประชุมวิชาการทุกระดับ

คำสำคัญ: สมรรถนะประจำสายงานครู, สถานศึกษาขนาดเล็ก

States and Guidelines for Developing Teachers' Competency in Small-sized Schools under Primary Educational Service Area Office 2

Penprakai Suksang^{1,*}, Sripen Poldech², and Winirane Thassanathep²

¹ Student of Master Education Program in Educational Administration Faculty of Education
Buriram Rajabhat University

² Educational Administration Program Faculty of Education Buriram Rajabhat University

*email: 610426021015@bru.ac.th

Abstract

The objectives of this study were 1) to examine the states of teachers' competency, 2) to compare teachers' competency according to work experience; and 3) to investigate guidelines for developing teachers' competency in small-sized schools under Primary Educational Service Area Office 2. The study was divided into two phases. Phase 1 was to study and compare the opinions of 327 school administrators and teachers towards the states of teachers' competency in small-sized schools. The samples size were determined by using Krejcie and Morgan's table and then simple random sampling by using lottery method was implemented. A questionnaire which comprised of check list, rating scale and open-ended questions was used to collect the data with the reliability level of 0.970 The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and Independent sample t-test. For phase 2, the data for guidelines of developing teachers' competency in small-sized schools were collected by interviewing 9 experts chosen by purposive sampling. The instrument was a semi-structure interview and the data were analyzed by using content analysis. The results suggested that 1) states of teachers' competency in small-sized schools under Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level in overall aspect, 2) comparison of teachers' competency according to work experience was not different in each and overall aspect and 3) Guidelines for developing teachers' competency in small-sized schools under Primary Educational Service Area Office 2 according to the experts found that: 1) in terms of learning management, school administrators should motivate teachers to develop their knowledge and practice using technology creatively in order to plan a suitable lesson for the learners, 2) for learners' development, school administrators should support and supervise teachers to provide a chance for the learners to cooperate in lesson planning through variety of learning activities, 3) for classroom management, school administrators should encourage the teachers to create and update basic information to be used in lesson planning and 4) in terms of conducting action research for learners' development, school administrators should invite the guest speakers specialized in action research to attend Professional Learning Community (PLC), meetings, training and seminars and also encourage the teachers to present their research papers in every level of academic conference.

Keywords: Teachers' Competency, Small-sized Schools

1. บทนำ

สภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษาและการพัฒนาสังคม ถือได้ว่าเป็นกระแสหลักสำคัญที่สังคมโดยรวมต่างเฝ้าจับตามองในกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งในด้านการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สพ.ศธ.) เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการศึกษาของประเทศไทย ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

รวมทั้งบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยยึดกรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 4) ด้วยการน้อมนำพระราชกระแสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ด้านการศึกษาที่จะต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้เด็ก เยาวชนและผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องสถาบันหลักของชาติ สร้างพื้นฐานชีวิต (อุปนิสัย) ที่เข้มแข็ง สร้างความรู้ ทักษะ เพื่อให้มีอาชีพ มีงานทำ และได้นำเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งให้คนไทยในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และมีคุณธรรมโดยยึดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาในประเด็นสำคัญ คือ 1)ยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ 4) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. 2562 : 22-26)

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติให้สูงขึ้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพราะครูมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน โดยเฉพาะในสภาพสังคมศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคมและเทคโนโลยี จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถที่จะนำทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองอย่างมีอาชีพ นั่นคือครูต้องมีความสมรรถนะอันส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 79) แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมามีประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านการพัฒนาครูบางประการ เช่น การพัฒนาไม่ตรงกับความต้องการของครู ขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนา นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังพบว่ามีประเด็นปัญหาในด้านการบริหารงานบุคคล คือ ปัญหาการขาดแคลนครูในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน ส่วนใหญ่มีปัญหาครูสอนไม่ตรงตามคุณวุฒิการศึกษาที่สำเร็จมา ทำให้มีข้อขัดข้องในการจัดการเรียนการสอน เป็นสาเหตุที่เชื่อมโยงไปสู่ทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากคะแนนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้มีการจัดทำโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ (Upgrading Teacher Qualification Through The Whole System : UTQ) เพื่อสร้างครูที่มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาครูให้เก่ง ดี มีคุณธรรม มีศักยภาพและคุณภาพทัดเทียมกับประชาคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ นำไปสู่การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของนักเรียนให้เป็นพลเมืองคุณภาพ และเปี่ยมคุณธรรมให้แก่ประเทศ ตามกรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ตามหลักการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยใช้วิธีการประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลหลักที่เป็นเครื่องมือในการบริหารงานบุคคลในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 1-3) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสมรรถนะครูออกเป็น 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณครู และสมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู และ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 25)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินสมรรถนะครูดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศไปเป็นแนวทางการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในองค์กร นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

2.3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 73 คน และครู จำนวน 254 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 327 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 : 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก เลือกตามรายชื่อของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 73 โรงเรียน เพื่อให้ได้จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครู แบ่งเป็น ประสบการณ์ น้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ประกอบด้วยสมรรถนะ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการ ทาค่าความตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อ (IOC : Index of Item Objective Congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.970

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t (Independent sample t-test)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามในระบบออนไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง ใช้ระยะเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 12 เมษายน 2563 เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน จำนวน 327 ฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาแปลงค่าเป็นตัวเลขเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษา การบริหารการศึกษา และการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรทางการศึกษา จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ด้วยการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา สมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยประเด็นในการสัมภาษณ์คัดเลือกจากค่าเฉลี่ยต่ำสุดรายชื่อของสภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในแต่ละด้านจากผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างประเด็น ในการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

4. ผลการวิจัย

4.1 สภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ตามลำดับ ดังนี้

4.1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.12$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.67$)

4.1.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.33$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดการกิจกรรมส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.91$)

4.1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนส่งผลให้มีบรรยากาศแห่งความสุข ($\bar{X} = 4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X} = 3.86$)

4.1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.59$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.02$)

4.2 การเปรียบเทียบสภาพสมรรถนะประจำสายงานครูจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีสมรรถนะประจำสายงานครูไม่แตกต่างกัน

4.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4.3.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน ควรให้การส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตาม ช่วยเหลือครูในการเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้แนะนำส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4.3.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรสร้างความตระหนักให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันและนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน

4.3.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เข้าร่วมกิจกรรม PLC การประชุม อบรม สัมมนา ให้กับครู และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการวิจัยในงานประชุมวิชาการทุกระดับ

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 สภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านการพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5.2 การเปรียบเทียบสภาพสมรรถนะประจำสายงานครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครู พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้
1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาความรู้และฝึกทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ควรให้การส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตาม

ช่วยเหลือครูในการเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้แนะนำส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรสร้างความตระหนัก ให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันและนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เข้าร่วมกิจกรรม PLC การประชุม อบรม สัมมนา ให้กับครู และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการวิจัยในงานประชุมวิชาการทุกระดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเฉพาะประเด็นที่สำคัญมาอภิปราย ดังนี้

6.1 สภาพสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีการประสานงานได้เร็ว และความร่วมมือที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จต้องมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรน้อย ดังนั้น สมรรถนะประจำสายงานครูที่เป็นความรู้สู่การปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ของครูในสถานศึกษาขนาดเล็กจึงต้องมีและพัฒนาและนำมาใช้ให้มากที่สุด ประกอบกับการสอนของครูเป็นงานที่ซับซ้อน จึงต้องใช้การผสมผสานสมรรถนะให้เชื่อมโยงกับบริบทของสถานศึกษาในการบูรณาการระดับภูมิภาค เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาและความคาดหวังของสังคม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562 : 2 - 5) รวมถึงให้ได้สมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยกำกับติดตามด้วยวิธีการประเมินสมรรถนะครู อันจะนำสู่ความก้าวหน้าในวิชาชีพ การต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การยกย่องเชิดชูเกียรติ และค่าตอบแทนด้วย (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณญา สิงห์ทอง (2559 : 54 - 57) ที่ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า สภาพสมรรถนะประจำสายงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

6.1.1 สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสมรรถนะด้านนี้เป็นความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีการร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ กำกับติดตาม ประกอบกับมีจำนวนอัตราครูต่อผู้เรียนไม่มาก ทำให้สามารถปฏิบัติได้จริงอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2561 : 24) เกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนของครูว่า ครูต้องใช้ทักษะในการพัฒนาเด็กหรือผู้เรียนด้วยการพัฒนาเด็กทั้งตัว คือ ให้มีผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ จนเป็นทักษะในการคิดในการปฏิบัติหรือคิดเป็น ทำเป็น จนกระทั่งเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติจนเป็นนิสัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิวัน สมศรี (2558 : 141 - 148) ที่ได้ศึกษา ความการพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

6.1.2 สมรรถนะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก สมรรถนะด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับทักษะของครูในการวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อให้เห็นแนวทางที่จะพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการชั้นเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาและมีความสามารถเฉพาะด้านนี้ด้วยการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มากขึ้นจากผู้รู้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้เทคโนโลยี ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขนาดเล็กยังไม่ได้เห็นความสำคัญในด้านนี้เท่าที่ควร จากปัญหาครูไม่ครบชั้นทำให้ภาระงานมาก ที่ต้องทำให้สำเร็จ ทันเวลาบรรลุลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงปัญหาครูสอนไม่ตรงตามคุณวุฒิการศึกษาที่สำเร็จมา ทำให้มีข้อขัดข้องในการจัดการเรียนการสอน เป็นสาเหตุที่เชื่อมโยงไปสู่ทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูและคุณภาพของผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับ Suksunai et al. (2011) ที่ศึกษาสภาพปัญหาด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู และพบว่าครูได้รับการฝึกอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนกันมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คุณภาพของการวิจัยและคุณค่าของงานวิจัยดังกล่าวในความคิดของครูกลับอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานของคุณครู พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มี ประสบการณ์การทำงานในสายงานเดียวกันแม้จะมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน แต่ต้องบริหารและปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ ตามสมรรถนะครูที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและเป็นไปตามวิธีการประเมินสมรรถนะในการบริหารบุคคลของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 1-3)

6.3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร สนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เนื่องจาก สมรรถนะประจำสายงานทั้ง 4 ด้านเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสมรรถนะครู มีอาชีพในศตวรรษที่ 21 ยุคคนไทย 4.0 ที่ครูไทยต้องมีทักษะ 7C (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. 2561 : 4 – 27) ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นที่ครูต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองอย่างมืออาชีพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ในที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผู้วิจัย ได้นำผลการวิจัยของข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านมาเสนอแนะการนำไปใช้สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาความรู้และฝึกทักษะการใช้ สื่อเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ควรให้การส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตาม ช่วยเหลือครูในการเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้แนะนำส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรสร้าง ความตระหนักให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันและนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เข้าร่วมกิจกรรม PLC การประชุม อบรม สัมมนา ให้กับครู และสนับสนุนให้ครูนำเสนอผลการวิจัยในงานประชุมวิชาการทุกระดับ

7.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาครูด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบรวมชั้นเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก

7.2.2 ควรศึกษาการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย คือ อาจารย์ ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิธรณ์ ทิศนะเทพ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานบัณฑิต วิทยาลัยที่ให้การประสานงานเป็นอย่างดีเสมอมา ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ให้ได้คุณภาพยิ่งขึ้น ประกอบด้วย นายไพโรจน์ ยอดสะเท็น ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ นายพงศ์ศักดิ์ พุทธลา ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ นายภาณุวัชร ปุระณะศิริ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 นางนวลอนงค์ ชูใส ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ นางสาวทอง พุทธลา ครูชำนาญการพิเศษ ขอขอบคุณผู้บริหาร สถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา บुरพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญาความรู้และ วิชาชีพ ตลอดจนชื่นนำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม ที่ได้จัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12 และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำผลงานวิจัยมาเผยแพร่ให้เป็น ประโยชน์ต่อวงการการศึกษาในครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 97). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มะลิวัน สมศรี (2558). “การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 1(11) : 21 – 33.
- วรรณญา สิงห์ทอง. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชา การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. บุรีรัมย์ : กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2554). คู่มือการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโครงการพัฒนาครูทั้งระบบ ปีงบประมาณ 2554. กรุงเทพฯ : หจก.ภาพพิมพ์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 (เพื่อการขอตั้ง งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555). กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2561). มาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- _____. (2562). กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซี-ทีซีเอฟ). กรุงเทพฯ : บริษัท ออนป้า จำกัด.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (2562). กระบวนการประเมินสมรรถนะและจัดทำแผนพัฒนา ตนเอง (ID-Plan). สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2562 จาก http://www.moe.go.th/moe/upload/news_research/htmlfiles/18528-8732.html.
- Suksunai, D., Wiratchai, N., & Khemmani, T. (2011). “Effects of motivational psychology characteristic Factors on teachers’ classroom action research performance”. *Research in Higher Education Journal*, 10, 1-12.